

HUSDYRNÆRINGENS
KOORDINERINGSNET
FOR SMITTEBESKYTTELSE
VED IMPORT

ÅRSMELDING 2018 KOORIMP OG KIF

KONTROLLUTVALGET
FOR IMPORT AV FJØRFE

Innhold

- 1. Formål**
- 2. Organisering**
- 3. Regnskap og finansiering**
- 4. Internasjonal handel med dyr**
- 5. Status dyrehelse i Norge**
- 6. Aktiviteter dyrehelse**
- 7. Husdyrnæringens tilleggskrav ved import**
- 8. Fjorfenæringens tilleggskrav ved import**
- 9. Sykdomssituasjonen internasjonalt i 2018**
- 10. Beredskap**
- 11. Smittevern**
- 12. Informasjon og veiledning**
- 13. Eksotiske husdyr**
- 14. Import fjørfe**
- 15. Import husdyr**
- 16. Kontakt**

Layout:

Audun Flåtten

Foto:

Forside: Animalia/Grethe Ringdal

Side 2: Animalia/Grethe Ringdal

Side 4: Animalia/Grethe Ringdal

Side 7: Istockphoto

Side 8: Animalia/Jonas Ruud

Side 10: Animalia/Grethe Ringdal

Formål

KOORIMP er husdyrnæringens koordineringsenhet for smittebeskyttelse ved import.

KIF, Kontrollutvalget for import av fjørfe følger opp import av avlsmateriale i fjørfeproduksjonen. KIF er en sammenslutning av representanter for importørene og var-
emottakerne.

Den viktigste oppgaven til KOORIMP og KIF er å hindre at import av dyr og avlsmateriale fører med seg smittestoffer som kan gi sykdom hos mennesker og matproduserende dyr i Norge. KOORIMP skal også bidra til å styrke beredskapsvevnen i husdyrnæringen ved utbrudd av alvorlige, smittsomme husdyrsykdommer.

Organisering

Arbeidsoppgavene i KOORIMP ivaretas av Nina Svendsby, Synnøve Vatn og Ola Nafstad. Käthe Kittelsen er daglig leder for KIF.

Styringsgruppa for KOORIMP

Kjøtt- og eggbransjens Landsforbund:

Ida Mathisen (leder)

Nortura SA:

Asgeir Svendsen (nestleder)

Tine SA: Dag Lindheim

Q-meieriene: Thor Morten Lindsø

Geno: Hallgeir Holen

Tyr: Oddbjørn Flataker

Norsvin: Gustav Grøholt

Norsk Sau og Geit: Lars-Erik Wallin

Norsk Fjølfe: Margrethe Brantsæter

Norges Bondelag: Anja Lillehaug

Norsk Bonde- og Småbrukarlag: Olaf Godli

Gjensidige Forsikring: Torfinn Jæger

Representanter i KIF per 2018:

Representant for	Medlem	Varamedlem	
Importørene	Verpehøns	Andreas Salte	Kristoffer Singstad
		Nils Steinsland	Tone Steinsland
	Slaktekylling	Tove Elin Sande	Magnar Vingelen
		Espen Sørlie	Marielle Wigaard
		Sigbjørn Rød	Benedicte Lund
	Kalkun	Anne Marie Løken	Øivind Slettevold
And	Sigbjørn Rød	Aadne Søyland	
Vare-mottakerne	KLF	Ida Mathisen	Cecilia Larsson
	Nortura	Hilde Bryhn	Atle Løvland

KIFs administrasjon er lagt til Animalia der Käthe Elise Kittelsen er leder og sekretær.

Arbeidsutvalget har i 2018 bestått av Nina Svendsby, Synnøve Vatn og Käthe Elise Kittelsen (alle Animalia) med faglig støtte fra Siri Sjurseth (Veterinærinstituttet).

Regnskap og finansiering

Kostnadene i 2018 for KOORIMP og KIF er dekket av omsetningssavgift fra melk, kjøtt, fjørfekjøtt, egg og bidrag fra Gjensidige Forsikring. Budsjettet for KOORIMP i 2018 var 1 404 441 NKR. Bidraget fra omsetningsmidler melk, administrert av TINE Råvare var 442 000 kr. Bidraget fra Gjensidige Forsikring var 85 000 NKR. Regnskapet viser et forbruk på 1 407 231 NKR, altså et beskjedent overforbruk på 2 789 NKR.

Bidrag til drift av KOORIMP i 2018

Omsetningsmidler, melk (administrert av TINE Råvare)	442 000,-
Omsetningsmidler, kjøtt (administrert av Animalia)	877 111,-
Gjensidige Forsikring	85 000,-

Internasjonal handel med dyr

God dyrehelse er en viktig forutsetning for lønnsom norsk husdyrproduksjon. Fravær av mange smittsomme sykdommer hos husdyra er et fortrinn for norske produsenter og verdiskaping i landbruket. Det offentlige regelverket er basert på EUs rettsakter, og legger få begrensninger på handel med dyr og avlsmateriale over landegrensene i Europa.

Regulering av handel med dyr bygger på prinsippet om at levende dyr kan bevege seg fritt over landegrensene i EØS-området. Forutsetningen er at dyra er klinisk friske, at status for noen utvalgte sykdommer er kjent negativ, og at dyra følges av et nydatert offentlig helsesertifikat. Prinsippene er nedfelt i EU-lovgivningen, og er implementert i norske forskrifter om innførsel og utførsel, tilsyn og kontroll. Importører skal være registrert, og importer skal varsles til Mattilsynet. Ved innførsel fra EØS-området må importør deklare dyr og produkter for tollvesenet. Ved import av levende dyr, rugeegg, sæd og embryo fra land utenfor EØS-området er det krav om veterinær grensekontroll.

For enkelte smittestoffer har norske myndigheter fått aksept for tilleggundersøkelser på eksportstedet. I tillegg gjennomfører

Mattilsynet nasjonale kontroll- og overvåkingsprogrammer for sykdommer hos dyr, der prøver fra husdyrpopulasjonen blir rutinemessig testet. Importerte dyr må også inn under denne kontrollen i Norge. Dette er nedfelt i nasjonale bestemmelser om isolering og testing av importerte husdyr.

Status dyrehelse i Norge

De norske produksjonsdyrpopulasjonene er alle fri for flere smittsomme sykdommer som er permanent tilstede i de fleste andre europeiske land. Dette skyldes dels at sykdommene ikke har blitt introdusert her i landet, men det er også et resultat av målrettet arbeid over lang tid med nasjonale kontroll- og saneringsprogrammer. Det er strategisk avgjørende for norsk husdyrnæring å beholde denne gunstige situasjonen. Sumeffekten av fravær av mange smittsomme sykdommer bidrar til bedre dyrevelferd, lavere produksjonskostnader og lavere klimautslipp. Dessuten er det en avgjørende forutsetning for et lavt forbruk av antibiotika, og redusert risiko for utvikling av resistente bakterier. Dokumentert frihet for definerte sykdommer er også en viktig forutsetning for å kunne stille legitime dokumentasjonskrav ved importer.

Hver art har noen sykdommer det er særlig viktig å unngå å få inn, fordi det ville ha svært negativt effekt på dyrehelse. Samtidig er sykdommene utbredt i land nært oss, og med det er trusselen reell. For storfe gjelder dette paratuberkulose (*Mycobacterium avium* subspecies *paratuberculosis*, MAP), bovin virusdiare (BVD) og *Mycoplasma bovis*. Hos svin har smittsom grisehoste (*mycoplasma hyopneumoniae*) og porcint respiratorisk og reproduksjonssyndrom (PRRS) en slik posisjon. For sau er ondarta fotrâte og mædi nærliggende trusler. Fotrâte ble introdusert ved import, og det er de siste åra brukt store ressurser på igjen å bli fri for denne sykdommen gjennom prosjekt Friske Føtter. Geitenæringa har gjennomført prosjekt Friskere Geiter og sanert for sykdommene paratuberkulose, CAE og byllesjue. For geitenæringa er det avgjørende å unngå at disse sykdommene blir reintrodusert. Paratuberkulose er utbredt i hele verden og forårsaker store tap i husdyrproduksjonen. Sykdommen angriper drøvtyggere og det finnes ikke effektiv behandling mot den. Bakteriene kan være vanskelig å påvise, særlig tidlig i forløpet. De nordiske landene kan dokumentere en unik situasjon med sin lave forekomst av paratuberkulose.

Fjørfe næringa er i den spesielle situasjonen at smittsomme sykdommer det er avgjørende å holde ute fra næringsmessig fjørfehold, jevnlig påvises hos hobbyfjørfe. Trusselen er derfor både fra land med en dårligere status enn oss og fra en innenlandsk subpopulasjon. Hos fjørfe gjelder dette spesielt infeksjøs bronkitt (IB), infeksjøs laryngotrakeitt (ILT) og mykoplasma.

Aktiviteter dyrehelse

Seminar dyrehelse: EU har vedtatt en ny lov om dyrehelse, Animal Health Law (AHL), og jobber nå med underliggende rettsakter. Mattilsynet følger EUs arbeid tett, og har startet prosessen med å implementere AHL i norsk regelverk. Nytt regelverk vil endre prinsippene for forvaltning av dyrehelse og det vil være behov for en oppdatert norsk strategi for å utnytte handlingsrom og sikre god dyrehelse. Koorimp var med på å arrangere seminaret «Dyrehelse – nasjonalt handlingsrom i et internasjonalt perspektiv» i Oslo 24. oktober. Seminaret samlet ca. 70 deltagere og ble åpnet av Landbruks- og matminister Bård Hoksrud. Foredragsholdere fra Frankrike, Sverige, Danmark og Norge belyste verdien av god dyrehelse. På slutten av seminaret ga Gunnar Hagen fra LMD Mattilsynet oppgaven med å utarbeide en ny norsk strategi for forvaltning av dyrehelse når EUs nye dyreheslov legger nye rammer for oss.

Pilotprosjekt *Mycoplasma bovis*: Koorimp har i 2018 samarbeidet med NMBU Veterinærhøgskolen og Veterinærinstituttet om et pilotprosjekt for å få mer informasjon om eventuell forekomst av bakterien *Mycoplasma bovis* i norsk storfepopulasjon. To store fremføringsbesetninger ble undersøkt for luftveisinfeksjoner, agens ble kartlagt. Det ble ikke påvist *M. bovis* i disse to. Man antar at besetninger som kjøper inn dyr for oppføring fra flere opprinnelsesbesetninger vil ha større risiko for å ha bakterien hvis den finnes i Norge. Resultatene støtter antagelsen om at vi ikke har *M. bovis* i Norge, og resultatene brukes i en søknad om forskningsmidler fra Matfondavtalen i 2019.

Husdyrnæringens tilleggskrav ved import

Husdyrnæringens tilleggskrav gjelder sykdommer og forhold som ikke er dekket av det offentlige regelverket. De angår både eksportsted og mottakerbesetninger i Norge. Tilleggskravene er viktige utfyllende krav for å sikre dyrehelse i Norge. Kravene er publisert på www.animalia.no

Husdyrnæringens tilleggskrav er fastsatt av bøndenes varemottakere, seminleverandører og faglagene. KOORIMP og KIF sine krav ved import er en del av Kvalitetssystem i landbruket (KSL). Manglende dokumentasjon for oppfyllelse av kravene er grunnlag for pristrekk fra varemottaker. Det er den enkelte importør som må sørge for at tilleggskravene er innfridd og attestert hos eksportøren, og at kravene i Norge etterleves og dokumenteres.

Ved utforming og oppdatering av tilleggskravene deltar fagpersoner ved Veterinærinstituttet, fra avlsorganisasjonene og helsetjenestene. Det blir også i denne sammenhengen lagt størst vekt på sykdommer som Norge har dokumentert god status for, det vil si fravær eller lav forekomst. Disse sykdommene har stort skadepotensiale i norske dyrepopulasjoner.

Det er viktig at potensielle importører og deres rådgivere er kjent med krav og anbefalinger, og at importør blir fulgt opp i henhold til dette. De mest risikofylte importene ligger det stor gevinst i å stoppe eller sikre bedre mot smitteoverføring. Det er viktig å formidle til importører at import av levende dyr alltid innebærer risiko. Å følge opp tilleggskrav vil redusere risiko, men nullrisiko finnes ikke.

Fjørfe næringens tilleggskrav ved import

Fjørfe næringas tilleggskrav er utarbeidet og fastsatt av varemottakerne og fjørfeimportørene. Dette er en frivillig ordning som regulerer forhold om smitteforebyggende tiltak ved import av levende dyr. Dersom importørene ikke oppfyller angitte krav kan organisasjonene, gjennom varemottakerne, reagere med tiltak selv om importene oppfyller norske lover og forskrifter. Reaksjonene fra varemottakerne kan berøre priser på varer og tjenester. KSL-trekk er et aktuelt virkemiddel. Den enkelte importør har ansvar for at kravene til eksportør er innfridd og attestert, og at kravene i Norge etterleves og dokumenteres.

Tilleggskrav og reaksjonsmønster ved brudd på krav ble fastsatt i 1995. Tilleggskravene oppdateres jevnlig. Næringen anbefaler import av daggamle kyllinger til besteforeldregenerasjonen (GP) som hovedprinsipp. Per i dag er dette ikke mulig for slaktekylling, kalkun og and. For disse artene anbefales importert av foreldredyregenerasjonen (P).

Sjukdomssituasjonen internasjonalt i 2018

Afrikansk svinepest (ASP)

Sykdommen sprer seg fra øst til vest i Europa. I september ble ASP påvist på døde villsvin i Belgia, og opp mot 300 dyr var bekreftet døde ved årsskiftet. Smitten antas å ha blitt introdusert i området med produkter eller illegal forflytning av dyr. Fra før har de baltiske statene, Polen, Tsjekia, Ungarn og Romania påvist ASP hos villsvin og en del svinebesetninger, ofte såkalte bakgårdsgriser. ASP ble påvist for første gang i Kina i 2018, og spredde seg fort i svinebesetninger og ble påvist hos villsvin. Smitten har etter all sannsynlighet kommet fra Russland.

Risiko for introduksjon i Norge er knyttet til innførsel av kjøtt og jakttrofeer fra områdene der sykdommen forekommer. Det er også bekymringsverdig at antallet villsvin i Norge øker. Villsvin kan utgjøre reservoar og spre ASP over lange avstander. Animalia/KOORIMP, Norsvin og Norges Bondelag bestilte rapporten «Villsvin – problem for mange, nytte for få» fra AgriAnalyse for å belyse problemstillinger knyttet til en økende villsvinstamme i Norge. Danmark har startet arbeidet med å bygge et villsvinhegn langs grensen mot Tyskland, for å beskytte seg mot smitten.

Aviær influensa (AI):

Året startet med påvisninger av høypatogen fugleinfluensa (HPAI) i hovedsak H5N6 hos ville fugler over hele det nordlige Europa, men færre enn året før. Rovfugler var representert i større grad enn tidligere år. Det var noen få utbrudd i besetninger, blant annet et hobbydyrhold i Sverige. Det var utbrudd av HPAI H5N8 i fjørfebesetninger i de sydøstlige deler av Europa, i Bulgaria og Italia.

Blåtunge

Det har vært sporadiske påvisninger av blåtungevirus i Italia (BTV-3), Frankrike i starten av året (BTV-4, BTV-8), Tyskland (BTV-8), Portugal (BTV-4) og Tyrkia (BTV4, BTV-8). Det ble også påvist blåtungevirus hos to storfe i Storbritannia. Dyra var innført fra Frankrike og ble avlivet. Sykdommen kontrolleres ved hjelp av vaksiner og bekjempelsestiltak ved påvisninger.

Munn og klauvsjuka (MKS)

Ingen EU/EØS-land opplevde utbrudd av MKS i 2018. MKS forekommer endemisk i store deler av verden, og det var utbrudd i mange afrikanske land, asiatiske land og Midtøsten. Utbruddene nærmest Europa var i Tunis og Algerie, foruten Israel, Palestina og Jordan.

Beredskap

Beredskap for smittsomme dyresykdommer er en viktig oppgave for KOORIMP. KOORIMP er husdyrnæringens liaison (fast kontakt) til Mattilsynet ved utbrudd av smittsomme husdyrsykdommer. Som fagsjef beredskap i Animalia har Synnøve Vatn ivaretatt liaisonfunksjonen. Å være liaison innebærer planlegging, øvelse og nettverksbygging i perioder uten spesielle hendelser. Under hendelser som mistanke eller sykdomsutbrudd innebærer funksjonen tett kontakt med Mattilsynets beredskapsstab og koordinering av møter, tiltak og kommunikasjon mellom de berørte partene i husdyrnæringen. Husdyrnæringen har gjennomgått en profesjonalisering og styrking av beredskapsarbeidet, og alle de sentrale organisasjonene, som Tine SA, Nortura, KLF, Norsvin

og Geno har etablert ordninger for å ta imot varsler, videreformidle informasjon og iverksette tiltak om nødvendig. Ola Nafstad, Synnøve Vatn og Nina Svendsby deltar i vaktordningen i Animalia.

Førkrise

Tørken sommeren 2018 som medførte en alvorlig avlingssvikt først og fremst i Sør-Norge. Dette medførte et behov for kraftig økning i import av grovfôr. Importen kom i stor grad fra land med dårligere dyrehelsestatus enn Norge og for å redusere risikoen ble det utarbeidet veiledere for kjøpere og importører i et samarbeid mellom myndighetene, fôrbransjen og husdyrnæringa. Arbeidet ble koordinert av KOORIMP/Beredskap. Den økte importen medfører økt risiko i lang tid framover og behov for økt beredskap.

Salmonella

Det var et stort utbrudd med *Salmonella typhimurium* hos hest i 2018, som også inkluderte noen få besetninger med produksjonsdyr. *Salmonella kedougou* ble påvist i 3 svinebesetninger i et mindre utbrudd. Ellers er det noen svært få enkeltstående tilfeller med salmonella hos andre arter.

PRCV

porcint respiratorisk coronavirus: Det har vært offentlig overvåking for PRCV siden 1994 da viruset for første gang ble påvist høsten 2018. Kartlegging av kontaktbesetninger viste at smitten allerede var utbredt i svinepopulasjonen, uten at det var sykdomstegn i noen av besetningene. Mattilsynet besluttet derfor å håndtere PRCV som en C-sykdom. Prøveresultatene gir verdifull informasjon om risiko for spredning av mer alvorlige sykdommer og dermed mulighet for innføring av forebyggende tiltak.

Ondartet fotrâte

I 2018 ble ondartet fotrâte påvist i én ny sauebesetning gjennom overvåkingsprogrammet på slakteri. Besetningen er sanert ved nedslaktning.

Ringorm

Det ble påvist ringorm i flere besetninger i 2018. I et utbrudd i Rogaland ble smitte påvist i fem besetninger i 2018. I tillegg er smitte påvist i tre enkeltbesetninger. Etter at ringorm nesten ble utryddet er det bekymringsfullt med disse tilfellene.

Saueskabbmidd (*Psoroptes ovis*)

Veterinærinstituttet påviste smitte i tre besetninger gjennom overvåkingsprogrammet hos kamelider i 2018, samt fra en besetning med kashmirgeit som ble prøvetatt på grunn av kliniske symptomer.

Hobbyfjørfe

Det påvises jevnlig smitte av forskjellige meldepliktige sykdommer i hobbyhold av fjørfe. Disse følges opp av Mattilsynet.

Resistente bakterier

Det pågår et omfattende arbeid i tråd med husdyrnæringas felles handlingsplan mot resistens. Tiltakene går i all hovedsak som planlagt og Animalia har en pådriverrolle og et ansvar for å rapportere på planen.

Fjørfenæringa har siden 2014 hatt en egen handlingsplan mot resistente bakterier, med hovedfokus på ESBL-bærende *E. coli*. Forskning og erfaring gjennom flere år har nå lagt grunnlaget for målretta og effektive tiltak i alle ledd av verdikjeden. I 2018 ble det påvist ESBL i én av 74 importerte slaktekyllinger (rugeegg P-dyr), men ikke i noen av de hhv. 65 og 66 prøver fra oppals- og rugeeggflokkene eller fra importerte kalkun.

Smittevern

“Smittesikker”

«Smittesikker» var populært også i 2018, etter at materialet året før ble oppdatert med informasjon om MRSA og testing av personell i husdyrproduksjonen. Materialet skal bidra til å øke kompetansen i smittevern hos utenlandske ansatte i norsk husdyrproduksjon. Det består av hefter på norsk, engelsk, russisk, estisk, latvisk, litauisk og polsk. Mange produsenter bestiller til seg selv og sine ansatte. I tillegg distribueres det over hele landet av rådgivere i landbruket, forsikringsbransjen og veterinærer. Det ble trykket 2 450 nye hefter i 2018.

Informasjon og veiledning

Rådgiving og informasjon er en vesentlig del av arbeidet. En viktig målgruppe for KOORIMP og KIF er mulige importører og rådgivere for disse. Veiledning av enkeltpersoner kan være tidkrevende, men det får høy prioritet ettersom det er enkeltindividets valg som i stor grad avgjør vår smittebeskyttelse ved import. Mattilsynets personell er i en nøkkelposisjon, det er viktig at også disse informerer om risiko og risikoreduserende tiltak når de er i kontakt med personer som vurderer å importere levende dyr. Oppfølging av importere av levende dyr og avlsmateriale er også viktig, og inkluderer vurdering av sertifikater, prøveresultater og annen dokumentasjon for dyr og eksportsted.

Cirka 40 personer kontaktet KOORIMP angående import av levende dyr og avlsmateriale, dette er litt færre henvendelser enn de siste årene. I tillegg kommer vurdering av helsedokumentasjon ved import av ok-sesæd og -embryo.

Eksotiske husdyr

Lama og alpakka kan lovlig importeres fra medlemsstater i EU, og enkelte listeførte tredjeland. Dyrene holdes ofte sammen med, eller i nærheten av matproduserende dyr, og kan være bærere av sykdomsfremkallende virus, bakterier og parasitter som kan spres til andre husdyrarter. KOORIMP har utarbeidet tilleggskrav ved import av kamelider, blant annet for paratuberkulose. Oppfyllelse av tilleggskravene er inkludert i KSL-standardene.

Import fjørfe

Fjørfenæringen har som mål å importere avlsdyr så høyt i avlspyramiden som mulig. Til eggproduksjon (verpehøner) importeres vanligvis daggamle besteforeldredyr, mens til slaktekyllingproduksjonen importeres hovedsakelig rugeegg av foreldredyrgenerasjonen.

KIF mottok 14 henvendelser og arbeidsutvalget behandlet 4 importsøknader i 2018. Det ble ikke importert fjørfe til Norge fra nye leverandører eller nye eksportland i 2018. Alle bruksdyrimporter var av rugeegg, det ble ikke foretatt noen levendedyr-importer i dette leddet.

Det ble registrert 5 eksportland i KIFs importregister.

Slaktekylling:

- Rugeegg til foreldredyr (P) importert fra Sverige, Storbritannia og Frankrike
- Daggamle foreldredyr til slaktekylling fra Frankrike
- Rugeegg (bruksdyr) importert fra Sverige og Frankrike

Verpehøns (konsumegg):

- Daggamle besteforeldre (GP) ble importert fra Tyskland og Nederland
- Daggamle foreldredyr (P) fra Tyskland

Kalkun:

- Daggamle foreldredyr (P) fra Storbritannia
- Rugeegg (bruksdyr) importert fra Storbritannia og Frankrike

And:

- Daggamle foreldredyr (P) importert fra Storbritannia

Gås:

- Daggamle foreldredyr (P) importert fra Tyskland

Tabell 1: Importer av fjørfe i 2018 ifølge kontrollutvalgets opplysninger

Fjørfeslag	Antall importert av daggamle GP	Antall dyr GP	Antall importert av daggamle, P	Antall Dyr P, daggamle	Antall importert rugeegg (P)	Antall rugeegg (P)	Antall importert rugeegg (B)	Antall rugeegg (B)
Slaktekylling	-	-	2	5 874	54	1 805 340	3	51 600
Verpehøns	2	3 320	1	7 500	-	-		-
Kalkun	-	-	4	10 580			3	15 200
And	-	-	3	2 152	-	-		-
Gås			1	105				
Sum	2	3 320	11	26 211	54	1 805 340	6	66 800

Forklaring til tabell:

GP = Grand Parents = Besteforeldredyr

P = Parents = Foreldre

B = Bruksdyr.

Tabell 2: Importer av fjørfe 2000 - 2018. Oppstillingen nedenfor viser importert de siste årene.

År	Antall importører	Antall importert av GP	Antall dyr GP	Antall importert av P	Antall Dyr P	Antall rugeegg (P)	Antall (rugeegg) bruksdyr (B)
2018	9	2	3 350	65	26 211	1 805 340	66 800
2017	8	2	3 520	61	26 505	2 050 230	104 780
2016	7	2	3 400	11	36 245	2 378 310	79 921
2015	8	3	3 467	11	25 311	2 312 808	-
2014	8	2	3 698	9	20 872	2 460 840	-
2013	8	2	3 698	17	16 913	2 353 800	1 088 560
2012	8	2	3 669	8	17 927	2 215 460	336 000
2011	8	3	22 555	10	20 824	1 251 720	1 650
2010	8	2	3 720	10	20 870	2 083 680	
2009	7	2	3 388	11	25 702	2 146 680	
2008	8	3	4 887	20	102 071	3 304 032	
2007	6	5*	5 309*	24	165 557	3 058 090	
2006	7	2	4 205	66	102 689	5 587 650	
2005	6	4	4 002	19	137 853		
2004	11	4	11 662	23	160 861	-	
2003	9	6	22 255	12	47 411	-	
2002	7	7	23 839	13	101 687	-	
2001	9	7	23 444	17	66 640	-	
2000	10	6	23 468	16	114 630	-	

* inkluderer 1 223 240 egg til bruksdyr

** inkluderer importert av rugeegg til foreldredyr

Import husdyr

Forflytning av levende dyr er forbundet med risiko for å spre smitte. En målsetning er derfor å holde tallet på levende importerte dyr lavt, og heller få importører til å hente nytt genetisk materiale i form av semin og embryo. Oversikt over import av sæd og embryo er basert på importør som er forelagt KOORIMP for godkjenning; det er utfordrende å få en oversikt over omfanget av importert avlsmateriale utover dette. Tilleggskravene har vært oppfylt for det avlsmaterialet som er vurdert av Koorimp.

Storfe avlsmateriale

Det er registrert import av cirka 43 000 doser oksesæd. Det meste av oksesæden er importert gjennom Geno, som rapporterer import av 41 359 doser for 2018. Dokumentasjon for 53 storfeembryo er vurdert av KOORIMP.

Svin avlsmateriale

Scanpig har importert 756 doser fersk rånesæd fra Sverige. Norsvin har importert 445 doser fersk rånesæd fra Nederland, fordelt på 323 doser Z-line og 122 doser Talent. Norsvin importerte også 127 embryo fra Nederland.

Småfe avlsmateriale

NSG har importert 594 strå væresæd og 184 strå fra bukk i 2018, med følgende rasefordeling:

SAU	Antall værer	Antall doser	Antall strå
Dorset	1	30	60
Suffolk	3	204	408
Texel	1	63	126
SUM	5	297	594

GEIT	Antall bukker	Antall doser	Antall strå
Boer	2	92	184
SUM	2	92	184

Det er importert ca. 110 saueembryo i 2018 av rasene dorper, white dorper og texel.

Levende dyr

Det ble importert 16 melkesauer fra Sverige, som oppfylte tilleggskravene. Det er importert 1 kameldyr fra Danmark (antagelig lama) og 20 alpakka fra Storbritannia. Importørene av kameldyr har ikke fulgt opp anbefalinger fra KOORIMP om prøvetaking, men dyra har stått i offentlig isolat godkjent av Mattilsynet.

År	Storfe	Svin	Sau	Geit	Fjørfe	Kameldyr
2018	0	0	16	0	29 561*	21
2017	6	12	12	0	30 025*	19
2016	27	(12)	0	0	39 645*	5
2015	13	0	0	0	28 778*	28
2014	20	0	43	0	24 570*	56
2013	30	0	12	0	20 611*	60
2012	0	24	17	0	21 596*	12
2011	1	0	39	0	45 029*	-
2010	0	0	49	0	24 590*	-
2009	0	0	18	0	28 225	-
2008	7	0	0	46	106 958	-
2007	31	0	(4)	(5)	170 866	-
2006	8	1	71	20	106 891	-
2005	0	49	39	53	143 175	-
2004	0	0	11	26	172 523	-
2003	19	8	0	90	69 666	-
2002	0	0	0	33	ca. 130 000	-
2001	14	0	0	0	ca. 90 000	-
2000	48	0	2	16	ca. 138 800	-
1999	13	3	-	-	176 347	-
1998	13	8	-	1	105 009	-
1997	101	30	-	-	135 458	-
1996	129	24	-	-	194 046	-
1995	276	55	-	38	110 492	-
1994	375	41	-	-	129 570	-
1993	197	2	3	-	19 319	-
1992	141	21	-	12	-	-
1991	89	10	-	8	-	-

Tallene er fra Tollvesenet, KIF* og KOORIMP. Rubrikken "Fjørfe" er daggammel kylling, inkludert perlehøns, kalkun og and. Tallene i parentes angir dyr innført til dyreparker eller forskningsinstitusjoner og er dermed ikke en del av den ordinære norske husdyrpopulasjonen. Tall for import av kameldyr er fra Tollvesenet og KOORIMP. 20 kyr fra Tyskland i 2014 ble returnert av importør.

Kontakt

KOORIMP

Husdyrnæringens koordineringsenhet
for smittebeskyttelse ved import

KIF

Kontrollutvalget for import av fjørfe

E-post: koorimp@animalia.no

Animalia

Lørenveien 38
Postboks 396 Økern, 0513 Oslo
Tlf: 23 05 98 00

www.animalia.no

